სახელმწიფო ვალი

სახელმწიფო საგარეო ვალის ნაშთი 2017 წლის 31 აგვისტოს მდგომარეობით შეადგენს 12,006.81 მილიონ ლარს, რაც მთლიანი სახელმწიფო ვალის 78%-ია. აღნიშნული საკრედიტო რესურსის დიდი ნაწილი მიღებულია მრავალმხრივი და ორმხრივი დონორებისგან/პარტნიორებისგან ქვეყნისათვის პრიორიტეტული ინფრასტრუქტურული პროექტების დასაფინანსებლად. სახელმწიფო საგარეო ვალის პორტფელი შეღავათიანია და ძირითადად შედგება გრძელვადიანი სესხებისგან - პორტფელის საკონტრაქტო შეწონილი ვადიანობა შეადგენს 21.4 წელს, საშუალო შეწონილი დარჩენილი ვადიანობა შეადგენს დაახლოებით 8.8 წელს, ხოლო სახელმწიფო საგარეო ვალის საშუალო შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი შეადგენს 2.04%-ს.

სახელმწიფო ვალის სტრუქტურა 2017 წლის 31 აგვისტოს მდგომარეობით

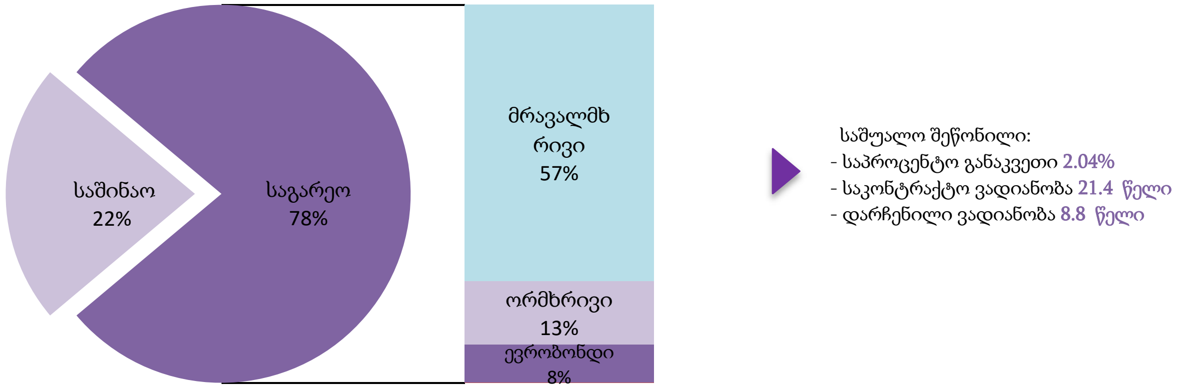

2017 წლის 31 აგვისტოს მდგომარეობით სახელმწიფო საგარეო ვალის პორტფელის 67% შედგება ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის მქონე კრედიტებისგან. ეს გარემოება ხელს უწყობს საქართველოს სახელმწიფო საგარეო ვალის მომსახურების პარამეტრების დაცულობას საპროცენტო განაკვეთების ეგზოგენური რყევებისგან და უზრუნველყოფს ვალის მომსახურების ხარჯების შენარჩუნებას დაბალ დონეზე. სახელმწიფო საგარეო ვალის 42% SDR-შია დენომინირებული (ნასესხობის სპეციალური უფლება) მსოფლიო ბანკის, საერთაშორისო სავალუტო ფონდის და აზიის განვითარების ბანკის ფინანსური რესურსების დიდი წილის გამო.

საპროცენტო განაკვეთის ტიპი

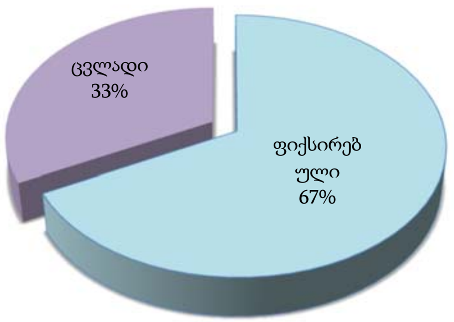

სავალუტო სტრუქტურა

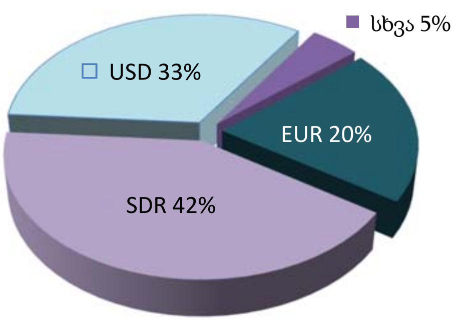

სახელმწიფო საგარეო ვალის სტრუქტურა - 2017 წლის 31 აგვისტოს მდგომარეობით

კრედიტორი	კრედიტის ვალუტა	ნაშთი ათასი აშშ დოლარი	ნაშთი ათასი ლარი	საპროცენტო განაკვეთი	საპროცენტო განაკვეთი **31.08.2017**	შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი
სახელმწიფო საგარეო ვალი		***4,946,366***	***12,006,810***			
მრავალმხრივი კრედიტორები		**3,616,192**	**8,777,946**			
		897,382	2,178,304	0.75%	0.75%	0.136%
		269,895	655,143	2.00%	2.00%	0.109%
		9,676	23,488	2.15%	2.15%	0.004%
	EUR	56,390	136,880		0.70%	0.008%
		189,294	459,491		1.71%	0.065%
		14,648	35,556		1.87%	0.006%
		50,106	121,627		1.91%	0.019%
		10,000	24,274		2.05%	0.004%
		134,307	326,018		2.07%	0.056%
		35,905	87,157		2.08%	0.015%
		126,751	307,676		2.11%	0.054%
		120,000	291,288		2.35%	0.057%
		23	55		2.36%	0.000%
		16,219	39,369		2.37%	0.008%
		10,385	25,209		2.40%	0.005%
		20,414	49,552	0.75%	0.75%	0.003%
		2,973	7,217	2.00%	2.00%	0.001%
		5,109	12,402	(SDR LIBOR + IBRD Variable Spread)/2	0.95%	0.001%
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF PRGF,NBG)	SDR	1,979	4,803	0.00%	0.00%	0.000%
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF EFF,NBG)	SDR	42,402	102,926	SDR Rate of Charge	1.61%	0.014%
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (SBA)	SDR	113,071	274,469	SDR Rate of Charge	1.61%	0.037%
		11,947	29,000	0.52%	0.52%	0.001%
		15,531	37,700	0.52%	1.16%	0.004%
ევროპის რეკონსტრუქციის და განვითარების ბანკი (EBRD)	EUR	134,816	327,251	EURIBOR+ 1%	0.79%	0.022%
		66,258	160,835		1.00%	0.013%
		389,277	944,931		1.50%	0.118%
		54,315	131,844		1.60%	0.018%
		198,546	481,949		2.00%	0.080%
აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	EUR	23,764	57,685	EURIBOR + Fixed Spread	-0.09%	0.000%
		70,833	171,941		1.66%	0.024%
		49,243	119,531		1.81%	0.018%
		16,000	38,838		1.87%	0.006%
	USD	50,000	121,370		1.91%	0.019%
		56,673	137,567		2.01%	0.023%
		23,087	56,043		2.05%	0.010%
		5,505	13,363		2.06%	0.002%
		9,978	24,220		0.86%	0.002%
		23,894	58,000		0.87%	0.004%
		11,947	29,000		1.65%	0.004%
		27,748	67,355		1.69%	0.009%
		23,894	58,000		1.94%	0.009%
		41,814	101,500	EURIBOR+0.183%	0.00%	0.000%
		23,894	58,000	EURIBOR+0.505%	0.23%	0.001%
		16,337	39,656	EURIBOR + 0.75%	2.50%	0.008%
		86,181	209,197	EURIBOR+0.75%	0.51%	0.009%
		7,400	17,964	EURIBOR+0.81%	0.56%	0.001%
		46,799	113,600	EURIBOR + 0.82%	0.57%	0.005%
		3,584	8,700	EURIBOR + 0.858%	0.58%	0.000%
ორმხრივი კრედიტორები		**828,030**	**2,009,960**			

კრედიტორი	კრედიტის ვალუტა	ნაშთი ათასი აშშ დოლარი	ნაშთი ათასი ლარი	საპროცენტო განაკვეთი	საპროცენტო განაკვეთი 31.08.2017	შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი
ავსტრია	EUR	15,149	36,772	1.00%	1.00%	0.003%
აზერბაიჯანი	USD	8,995	21,836	3.00%	3.00%	0.005%
თურქმენეთი	USD	211	512	4.00%	4.00%	0.000%
თურქეთი	USD	17,230	41,824	3.00%	3.00%	0.010%
ირანი	USD	6,974	16,929	3.00%	3.00%	0.004%
რუსეთი	USD	72,566	176,147	4.00%	4.00%	0.059%
სომხეთი	USD	10,368	25,167	3.00%	3.00%	0.006%
უზბეკეთი	USD	196	475	3.00%	3.00%	0.000%
უკრაინა	USD	179	434	3.00%	3.00%	0.000%
ყაზახეთი	USD	22,791	55,322	4.00%	4.00%	0.018%
ჩინეთი	CNY	2,276	5,524	0.00%	0.00%	0.000%
		143,602	348,579	0.75%	0.75%	0.022%
		5,255	12,755	1.65%	1.65%	0.002%
		371	901	1.90%	1.90%	0.000%
		41,216	100,048	2.00%	2.00%	0.017%
		28,276	68,638	2.20%	2.20%	0.013%
		10,171	24,689	4.20%	4.20%	0.009%
		44,801	108,750	5.70%	5.70%	0.052%
		16,292	39,547	6.68%	6.68%	0.022%
		24,188	58,715	0.01%	0.01%	0.000%
		140,404	340,817	0.65%	0.65%	0.018%
		1,926	4,676	1.30%	1.30%	0.001%
		19,420	47,140	1.40%	1.40%	0.005%
		24,840	60,297	2.30%	2.30%	0.012%
კუვეიტი	KWD	12,784	31,033	3.00%	3.00%	0.008%
		182	442	4.20%	4.20%	0.000%
		974	2,364	5.10%	5.10%	0.001%
		345	836	1.50%	1.50%	0.000%
		9,288	22,546	2.00%	2.00%	0.004%
		6,115	14,843	2.25%	2.25%	0.003%
		8,423	20,446	2.50%	2.50%	0.004%
		13,496	32,759	0.17%	0.17%	0.000%
		25,257	61,309	1.10%	1.10%	0.006%
		19,720	47,868	1.27%	1.27%	0.005%
		46,467	112,793	1.41%	1.41%	0.013%
		17,052	41,393	EURIBOR + 1.8%	1.80%	0.006%
		10,231	24,834	EURIBOR + 2.1%	2.10%	0.004%
ფასიანი ქაღალდები		**500,000**	**1,213,700**			
ევროობლიგაცია 2021	USD	500,000	1,213,700	6.875%	6.875%	0.695%
გარანტირებული კრედიტები		**2,144**	**5,204**			
გერმანია (KfW)	EUR	2,144	5,204	0.75%	0.75%	0.000%
		საშუალო შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი				**2.04%**

2018 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტი ითვალისწინებს საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებისა და უცხო ქვეყნების მთავრობების მიერ საქართველოსთვის გამოყოფილი გრძელვადიანი საინვესტიციო კრედიტების ათვისებას 1,288,000.0 ათასი ლარის ოდენობით და ბიუჯეტის მხარდამჭერი კრედიტების მიღებას 350,000.0 ათასი ლარის ოდენობით, მათ შორის: გერმანიის განვითარების საკრედიტო ბანკიდან (KfW) 146,000.0 ათასი ლარი, საფრანგეთის განვითარების სააგენტოდან (AFD) 146,000.0 ათასი ლარი და ევროკავშირის მაკრო-ფინანსური დახმარების პროგრამიდან 58,000.0 ათასი ლარი. დაგეგმილი თანხების ათვისების შემთხვევაში შენარჩუნებული იქნება სახელმწიფო საგარეო ვალის პარამეტრების მდგრადობა.

სახელმწიფო საგარეო ვალდებულებების მომსახურებისა და დაფარვისათვის საქართველოს 2018 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტით გათვალისწინებულია 1,015,000 ათასი ლარი, საიდანაც 725,000 ათასი ლარი წარმოადგენს ძირითადი თანხის დაფარვას, ხოლო 290,000 ათასი ლარი - პროცენტის თანხას:

სახელმწიფო საგარეო ვალდებულებების მომსახურება და დაფარვა 2018 წლისათვის (პროგნოზი)

ათასი ლარი

დასახელება	ვალების დაფარვა	პროცენტი	სულ 2018
	725,000	290,000	1,015,000
ავსტრია	-	510	510
კუვეიტი	4,900	1,220	6,120
იაპონია	7,200	4,940	12,140
გერმანია	61,000	19,900	80,900
აშშ	6,000	1,250	7,250
სომხეთი	3,500	740	4,240
აზერბაიჯანი	2,600	650	3,250
ირანი	2,100	500	2,600
ყაზახეთი	10,400	6,300	16,700
ნიდერლანდები	600	140	740
რუსეთი	23,100	6,930	30,030
თურქეთი	5,000	1,350	6,350
თურქმენეთი	600	10,000	10,600
უკრაინა	100	20	120
უზბეკეთი	100	20	120
საფრანგეთი	49,500	4,700	54,200
ჩინეთი	1,200	-	1,200
IDA	204,400	31,360	235,760
IBRD	28,900	53,910	82,810
IFAD	3,000	1,050	4,050
EBRD	31,300	4,610	35,910
EIB	22,900	10,900	33,800
ADB	110,600	38,140	148,740
IMF	146,000	3,710	149,710
EU	-	170	170
CEB	-	330	330
AIIB	-	710	710
ევრობონდები	-	85,940	85,940

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო ახორციელებს 6 თვიანი და 12 თვიანი სახაზინო ვალდებულებების და 2 წლიანი, 5 წლიანი და 10 წლიანი სახაზინო ობლიგაციების ემისიას. 2017 წლის 31 აგვისტოს მდგომარეობით სახაზინო ვალდებულებების და ობლიგაციების ბოლო აუქციონებზე დაფიქსირებულმა საშუალო შეწონილმა საპროცენტო განაკვეთებმა შეადგინა: 6 თვიანზე - 7.1%, 12 თვიანზე 7.2%, 2 წლიანზე - 7.5%, 5 წლიანზე - 8.0%, 10 წლიანზე - 9.4%.

სახელმწიფო საშინაო ვალის ნაშთი 2017 წლის 31 აგვისტოს მდგომარეობით შეადგენს 2 764.0 მილიონ ლარს (სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების დაუფარავი მოცულობა ნომინალებში - 2 800.3 მლნ ლარი), აქედან 2 278.1 მილიონი ლარი წარმოადგენს ნაშთს სახაზინო ვალდებულებების და ობლიგაციების ნაწილში, ხოლო 485.8 მილიონი ლარი - „სახელმწიფო ობლიგაციები სებ-სთვის და ღია ბაზრის ოპერაციებისათვის“ ნაწილში.

შენიშვნა: სახელმწიფო საშინაო ვალის ნაშთი არ მოიცავს ე.წ. „ისტორიულ ვალს". „ისტორიული ვალის“ მოცულობა საორიენტაციოა, ვინაიდან ამ კატეგორიის უმეტესი ნაწილი დასაზუსტებელია

სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების დაუფარავი მოცულობა ნომინალებში ვადის და ტიპის მიხედვით 2017 წლის 31 აგვისტოს მდგომარეობით

ათასი ლარი

სულ	**2,800,288**
სახაზინო ფასიანი ქაღალდები	**2,314,442**
6 თვის ვადიანობის სახაზინო ვალდებულებები	120,000
12 თვის ვადიანობის სახაზინო ვალდებულებები	588,000
2 წლის ვადიანობის სახაზინო ობლიგაციები	639,400
5 წლის ვადიანობის სახაზინო ობლიგაციები	734,522
10 წლის ვადიანობის სახაზინო ობლიგაციები	232,520
სხვა სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდები	**485,846**
სახელმწიფო ობლიგაცია სებ-სთვის	320,846
სახელმწიფო ობლიგაციები ღია ბაზრის ოპერაციებისთვის	165,000

2018 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტი ითვალისწინებს საშინაო ვალდებულებების მოსალოდნელ კლებას 1 250,000 ათასი ლარის ოდენობით, მათ შორის სახაზინო ვალდებულებების და სახაზინო ობლიგაციების ძირითადი თანხის დაფარვას - 1,215,000 ათასი ლარის ოდენობით და სახელმწიფო ობლიგაციების ძირითადი თანხის დაფარვას (სებ-ის მიმართ ვალი) - 35,000 ათასი ლარის ოდენობით, საქართველოს მთავრობის და საქართველოს ეროვნული ბანკის 2006 წლის 15 მაისის „საქართველოს მთავრობის საქართველოს ეროვნული ბანკისადმი დავალიანების დაფარვის ღონისძიებების შესახებ" 2006 წლის 20 მარტის შეთანხმებაში ცვლილებების შეტანის თაობაზე" შეთანხმების შესაბამისად.

2018 წლის განმავლობაში სახაზინო ვალდებულებების და სახაზინო ობლიგაციების გამოშვება განხორციელდება იმ მოცულობით, რომელიც სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების პირველად ბაზარზე არსებული განაკვეთების გათვალისწინებით, უზრუნველყოფს ბიუჯეტში შემოსულ და დაფარულ ძირითად თანხებს შორის სხვაობას არაუმეტეს 400,000 ათასი ლარის ოდენობით.

2018 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტით განსაზღვრული საგარეო და საშინაო ვალის პარამეტრები უზრუნველყოფენ სახელმწიფო ვალის მდგრადობის შენარჩუნებას საშუალო ვადიან პერიოდში

სახელმწიფო ვალის საპროგნოზო ზღვრული მოცულობა 2018 წლის ბოლოსთვის

კრედიტორი		საპროგნოზო ნაშთი 31.12.2018 ათას ლარებში
სულ სახელმწიფოს მიერ და სახელმწიფოს გარანტიით აღებული საგარეო კრედიტების ზღვრული მოცულობა		**14,195,701**
მრავალმხრივი კრედიტორებისაგან		**10,096,883**
1	მსოფლიო ბანკი (WB)	5,206,757
2	სოფლის მეურნეობის განვითარების საერთაშორისო ფონდი (IFAD)	104,926
3	საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF)	123,256
4	ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD)	314,224
5	აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	2,911,347
6	ევროპის საინვესტიციო ბანკი (EIB)	1,267,434
7	ევროკავშირი (EU)	126,448
8	ევროსაბჭოს განვითარების ბანკი (CEB)	14,491
9	აზიის ინფრასტრუქტურის საინვესტიციო ბანკი AIIB	28,000
ორმხრივი კრედიტორებისაგან		2,431,410
1	ავსტრია	52,828
2	აზერბაიჯანი	19,390
3	თურქმენეთი	523
4	თურქეთი	37,248
5	ირანი	14,878
6	რუსეთი	152,256
7	სომხეთი	21,434
8	უზბეკეთი	348
9	უკრაინა	318
10	ყაზახეთი	49,433
11	ჩინეთი	4,762
12	გერმანია	870,572
13	იაპონია	634,583
14	კუვეიტი	64,559
15	ნიდერლანდები	2,150
16	ამერიკა	50,204
17	საფრანგეთი	455,924
სხვა საგარეო ვალდებულებები		**1,240,000**
1	ევრობონდები	1,240,000
სახელმწიფოს გარანტიით აღებული კრედიტები		**4,816**
1	გერმანია	4,816
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (ეროვნული ბანკი)		**422,592**
საშინაო ვალის ზღვრული მოცულობა		**3,927,700**
1	ეროვნული ბანკისთვის განკუთვნილი ერთწლიანი ყოველწლიურად განახლებადი სახელმწიფო ობლიგაცია	280,846
2	სხვადასხვა ვადის სახელმწიფო ობლიგაციები ღია ბაზრის ოპერაციებისთვის	152,000
3	ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ვალდებულებები	762,426
4	ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	2,060,103
5	ისტორიული ვალი	672,325
სულ სახელმწიფო ვალის ზღვრული მოცულობა		**18,123,401**